

Μια Πρώτη Επαφή με τους Αυτομορφισμούς

Ορισμός: Έστω $\varphi: G \rightarrow G$ ισομορφισμός ομάδων τότε η φ καλείται αυτομορφισμός.

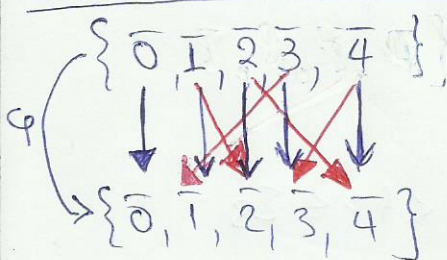
Το σύνολο των αυτομορφισμών συμβολίζεται με $\text{Aut}(G)$. Το σύνολο $\text{Aut}(G)$ με τη σύνδεση αποτελεί μια ομάδα.

Παράδειγμα 1.

Έστω $\mathbb{Z}_5^\oplus = \{\bar{0}, \bar{1}, \bar{2}, \bar{3}, \bar{4}\}$ και $\varphi: \mathbb{Z}_5 \rightarrow \mathbb{Z}_5$ ένας αυτομορφισμός.

$$\mathbb{Z}_5 = \langle \bar{1} \rangle = \langle \bar{2} \rangle = \langle \bar{3} \rangle = \langle \bar{4} \rangle$$

ΣΧΗΜΑ ΣΥΝΠΕΡΙΦΟΡΑΣ ΑΥΤΟΜΟΡΦΙΣΜΟΥ

Αφού φ ισομορφισμός τότε $\varphi(\bar{0}) = \bar{0}$.

① Θεωρώ $\varphi(\bar{1}) = \bar{1}$.

$$\text{Τότε, } \varphi(\bar{2}) = \varphi(\bar{1} \oplus \bar{1}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{1}) \oplus \varphi(\bar{1}) = \bar{2}$$

$$\text{Επίσης, } \varphi(\bar{3}) = \varphi(\bar{2} \oplus \bar{1}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{2}) \oplus \varphi(\bar{1}) = \bar{2} + \bar{1} = \bar{3}$$

$$\text{και } \varphi(\bar{4}) = \varphi(\bar{2} \oplus \bar{2}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{2}) \oplus \varphi(\bar{2}) = \bar{2} + \bar{2} = \bar{4}$$

② Θεωρώ $\varphi(\bar{1}) = \bar{2}$.

$$\text{Τότε, } \varphi(\bar{2}) = \varphi(\bar{1} \oplus \bar{1}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{1}) \oplus \varphi(\bar{1}) = \bar{4}$$

$$\varphi(\bar{3}) = \varphi(\bar{2} \oplus \bar{1}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{2}) \oplus \varphi(\bar{1}) = \bar{4} \oplus \bar{2} \equiv \bar{1}$$

$$\varphi(\bar{4}) = \varphi(\bar{2} \oplus \bar{2}) \stackrel{\text{ολοκ.}}{=} \varphi(\bar{2}) \oplus \varphi(\bar{2}) = \bar{4} \oplus \bar{4} \equiv \bar{3}$$

Με τον ίδιο τρόπο μπορούμε να βρούμε άλλες δύο (δυνατές) απεικονίσεις $\varphi: \mathbb{Z}_5 \rightarrow \mathbb{Z}_5$.

Άρα, παρατηρούμε ότι το σύνολο $\text{Aut}(\mathbb{Z}_5)$ θα αποτελείται από αυτές τις 4 αντιστοιχίες που βρεθήκαμε προηγουμένως.

Δηλαδή, $|\text{Aut}(\mathbb{Z}_5)| = 5-1 = 4$.

Αυτο το παράδειγμα μας βοηθάει να συστηρέσουμε αντίστοιχα πράγματα για τον αυτομορφισμό

$\varphi: \mathbb{Z}_p \xrightarrow{\cong} \mathbb{Z}_p$ δηλ. $\text{Aut}(\mathbb{Z}_p) = \mathbb{Z}_p^* = \mathbb{Z}_{p-1}$

με $|\text{Aut}(\mathbb{Z}_p)| = p-1$ δηλ. οι δυνατές επιλογές

που έχουμε να αντιστοιχίσουμε έναν γεννήτορα σε έναν άλλο στο σύνολο $\mathbb{Z}_p$, διαφορετικό του αντιστοιχισμένου, είναι $p-1$.

Παράδειγμα 2.

Έστω $\Sigma_3 = \{e, f, f^2, g, fg, f^2g\}$ με $H = \langle f \rangle \leq \Sigma_3$

$H \cong \mathbb{Z}_3$ αφού $|H| = |\mathbb{Z}_3| = 3$ με $o(f) = o(f^2) = 3$

και $o(\tau) = o(\sigma) = 2$.

Έτσι, $|\text{Aut}(H)| = |\text{Aut}(\mathbb{Z}_3)| = 3-1 = 2$

όπου $\varphi: H \rightarrow H$ (τότε είναι το ίδιο με

των $\varphi: \mathbb{Z}_3 \rightarrow \mathbb{Z}_3$) που αντιστοιχεί το $e \mapsto e$

αφού είναι ομομορφισμός και

$$\begin{aligned} f &\mapsto f \quad \text{ή} \quad f \mapsto f^2 \\ (f^2 &\mapsto f^2) \quad \text{ή} \quad (f^2 \mapsto f). \end{aligned}$$

Άρα, $\text{Aut}(H) \cong \mathbb{Z}_2$.

- Η κανονικοποιούνται της $H \leq O$

$$N_O(H) = \{a \in O / aHa^{-1} = H\}.$$

- Ισχύει ότι :

$$H \triangleleft N_O(H) \leq O.$$

- $H \leq O$. Ο αριθμός των συζυγών υποομάδων aHa^{-1} της H δίνεται από το δείκτη $[O : N_O(H)]$.

Παράδειγμα 1^ο :

Εστω $O = \Sigma_3 = \{e, f, f^2, g, fg, f^2g\}$ και $H = \langle f \rangle \leq \Sigma_3$.

Οπως γνωστό $H \triangleleft \Sigma_3$ ①

$$N_O(H) = \{a \in \Sigma_3 / aHa^{-1} = H\} = \{a \in \Sigma_3 / aH = Ha\}$$

Οπως ισχύει η ①.

$$\text{Άρα, } N_O(H) = H = \{e, f, f^2\}.$$

Εάν τώρα πάρουμε των $F = \langle g \rangle \leq \Sigma_3$, αφού

$F \not\triangleleft \Sigma_3$, τότε :

$$N_O(F) = \{a \in \Sigma_3 / aFa^{-1} = F\} = \{a \in \Sigma_3 / aF = Fa\}. \quad \textcircled{2}$$

$$\text{Άρα, } F \triangleleft N_O(F) \Rightarrow |F| = 2 / |N_O(F)| \Rightarrow$$

$$\Rightarrow |N_O(F)| = \text{πολ. } 2. \text{ Όμως, } |N_O(F)| / |\Sigma_3| = 6 \Rightarrow$$

$$\Rightarrow 2k/6 \Rightarrow k=1 \Rightarrow |N_O(F)| = 2$$

Άρα, στη ② έχουμε:

$$N_O(F) = \{e, g\} = F.$$

Παράδειγμα 2^ο:

$O = D_4 = \{e, f, f^2, f^3, g, fg, f^2g, f^3g\}$. με τη σχέση $gf^{-i}g = f^i$

και έστω οι υποομάδες $K = \langle f \rangle$ και $L = \langle g \rangle$.

$$N_o(L) = \{a \in D_4 \mid aLa^{-1} = L\} = \{a \in D_4 \mid aL = La\} \text{ ①}$$

Το ταυτοτικό ανήκει στην $N_o(L)$. (Προφανές).

Επίσης, από τη θεωρία $L \trianglelefteq N_o(L)$

Παρατηρούμε όμως, ότι για το στοιχείο f^2 , ισχύει:

$$f^2g = gf^2 \quad \text{Άρα, η } N_o(L) \supseteq \{e, g, f^2\}.$$

Η πράξη όμως πρέπει να είναι κλειστή.

$$\text{Άρα, } N_o(L) \supseteq \{e, g, f^2, f^2g\} \not\cong D_4.$$

Υπάρχουν άλλα στοιχεία των κανονικοποιούντων της L .

Προφανώς όχι. Άλλα, σε περίπτωση που έχουμε D_n

για n μεγάλο δεν μπορούμε να εξετάσουμε ένα-ένα

τα στοιχεία. Ας ποούμε για των D_4

$$|N_o(L)| / |D_4| = 8 \Rightarrow |N_o(L)| = \overset{\text{Αύξωρ.}}{2} \text{ ή } 4 \text{ ή } 8. \text{ ①}$$

Όμως $L \not\trianglelefteq D_4$ ($\Rightarrow$ L όχι αβελιανή $\Rightarrow$ L όχι κυκλική)

$$\text{και } N_o(L) \not\cong D_4 \Rightarrow |N_o(L)| = 4$$

$$\text{Άρα, } N_o(L) = \{e, f^2, g, f^2g\}$$

Για να βρούμε τώρα τον αριθμό των υποομάδων συζυγίας με των L με στοιχεία της $K \Rightarrow$

$$\Rightarrow \left[\underset{\langle f \rangle}{K} : \underset{\langle f^2 \rangle}{K \cap N_o(L)} \right] = \frac{4}{2} = 2 \text{ συζυγείς με των } L \text{ με στοιχεία ως } K.$$

$$\text{Άρα είναι } \langle g \rangle = e \langle g \rangle e = f^2 \langle g \rangle f^2 \text{ και}$$

$$\langle f^2g \rangle = f \langle g \rangle f^{-1} = f^3 \langle g \rangle f^{-3}$$